

APRĪĻA MĒNESĪ SOCIĀLĀ UZŅĒMUMA STATUSS PIEŠĶIRTS VIENAM UZŅĒMUMAM

SIA ATPŪTAS VIETA IEVAS

 Jaundibināts darba integrācijas sociālais uzņēmums, kas sniegs ēdināšanas un izbraukuma ēdināšanas pakalpojumus pēc pasūtījuma, veiks izklaides un atpūtas darbības, nodarbosies ar lauku tūrismu.

 Sociālā uzņēmuma mērķis ir veicināt sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu integrāciju darba tirgū. Kultūras un tūrisma daudzveidības nodrošināšana, videi draudzīgas rīcības popularizēšana vietējā sabiedrībā. Sabiedrības, it īpaši trūcīgo un sociāli mazaizsargāto personu grupu, sociālās labklājības celšana, labdarības pasākumu organizēšana, izglītošana par veselīgu dzīvesveidu un vides aizsardzību.

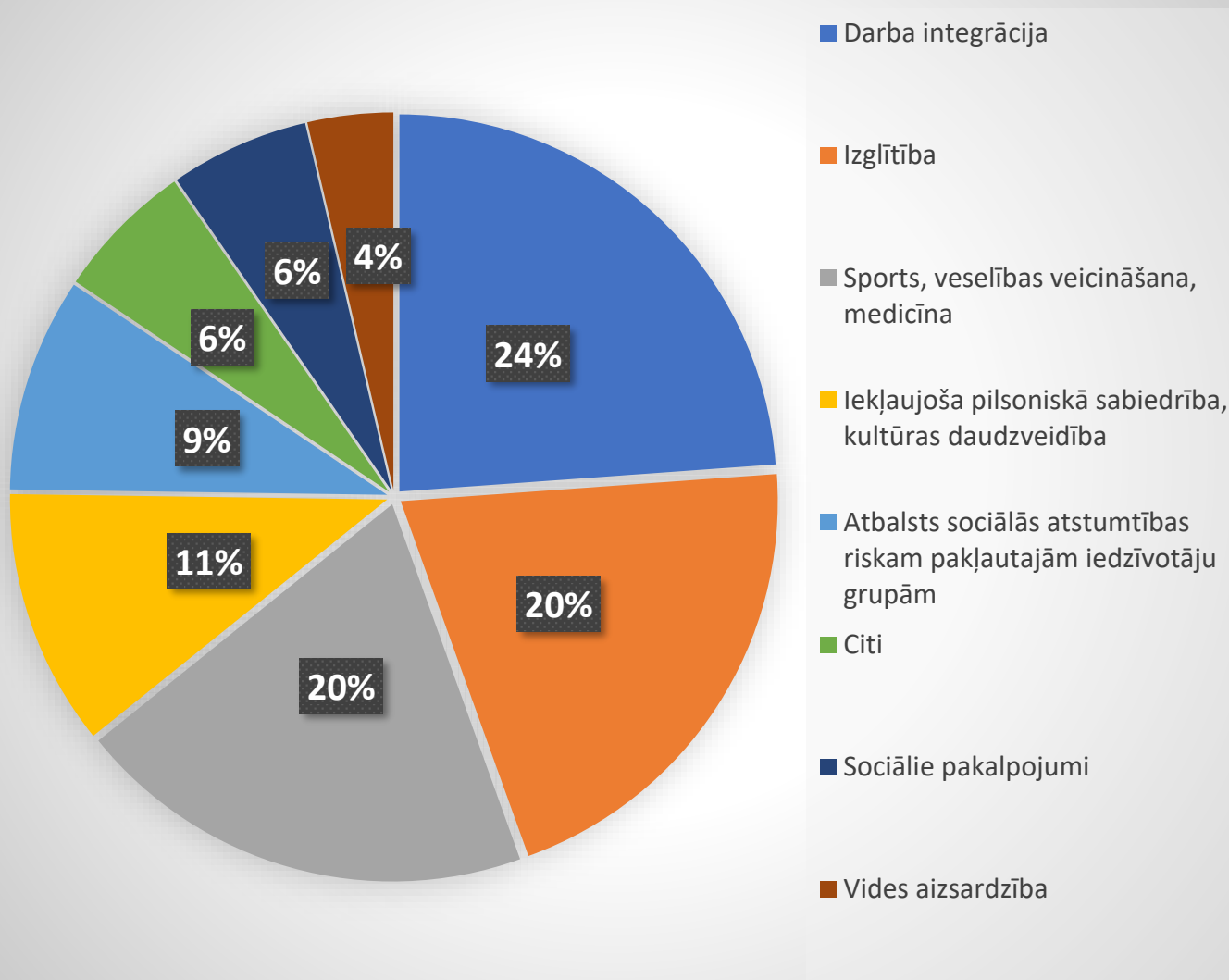
 Saldus novads

Šobrīd Latvijā ir reģistrēti un aktīvi darbojas 218 sociālie uzņēmumi un ar tiem var iepazīties Sociālo uzņēmumu katalogā www.socuznemumi.lv

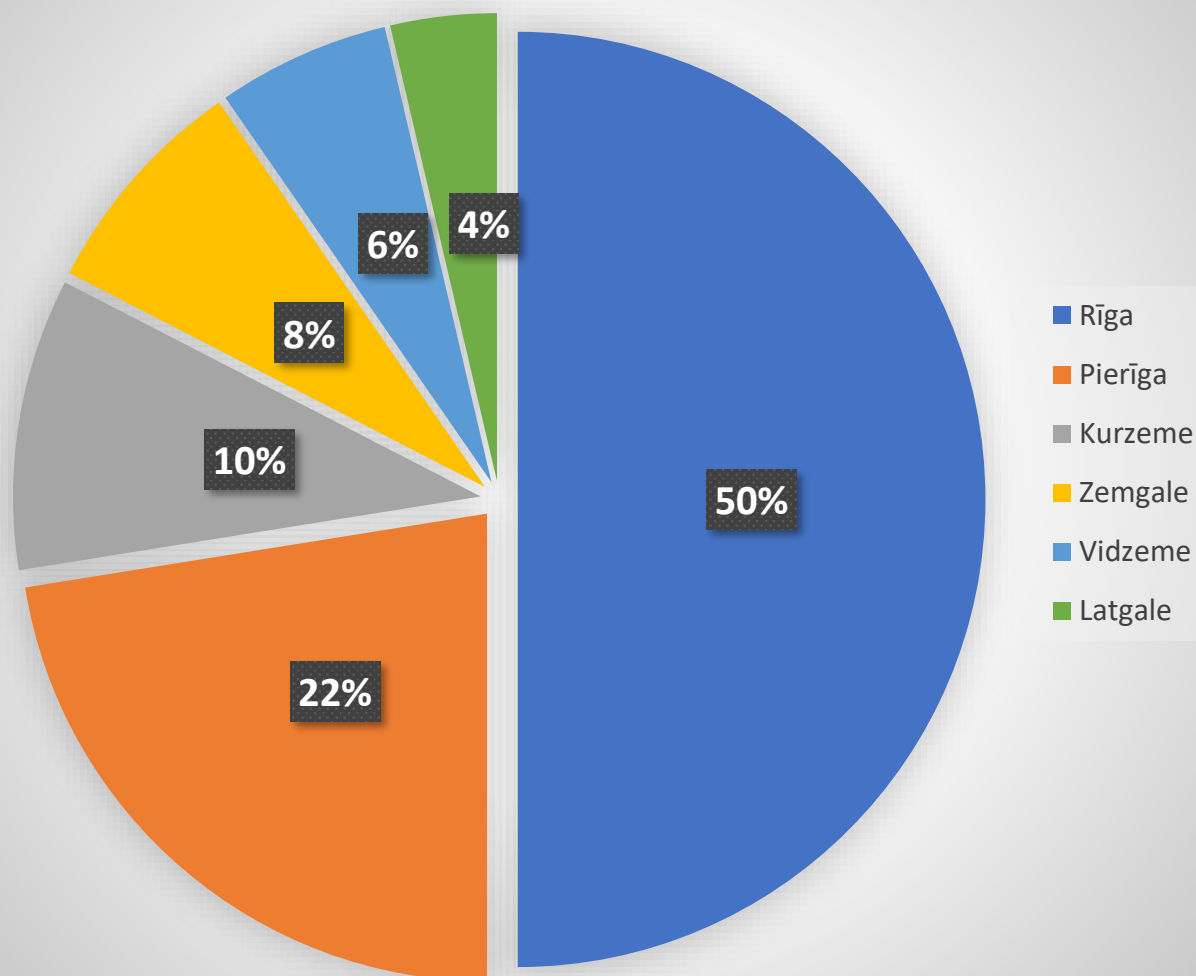
AKTUĀLĀ STATISTIKA

2023.gada aprīļa beigās Latvijā kopā bija 218 aktīvi sociālie uzņēmumi

SOCIĀLO UZŅĒMUMU IEDALĪJUMS PA JOMĀM

SOCIĀLO UZŅĒMUMU IEDALĪJUMS PA REĢIONIEM

Vairāk informācijas par sociālajiem uzņēmumiem skatīt Labklājības ministrijas mājas lapā un Sociālo uzņēmumu reģistrā:
www.lm.gov.lv/lv/socialo-uznemumu-registrs

TURPINĀM IZMANTOT IESPĒJAS!

- **VSAOI kompensācijas – aicinām neatlikt uz pēdējo brīdi**

Sociālie uzņēmumi var saņemt kompensāciju par veikto Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (VSAOI) darba devēja daļu par nodarbinātajām personām ar invaliditāti un garīga rakstura traucējumiem un vienreizēju algas kompensāciju par pirmo pilno kalendāra mēnesi, ja augstāk minētā persona, uzsākot darba attiecības ar sociālo uzņēmumu, ir bijusi reģistrēta bezdarbnieka statusā. Kompensāciju var saņemt visi sociālie uzņēmumi (ne tika darba integrācijas sociālie uzņēmumi).

Līdz šim kompensāciju ir saņēmuši 23 uzņēmumi. Kopā par 112 personām izmaksātā summa ir 106 861,94 EUR.

Vairāk informācijas skatīt Labklājības ministrijas mājas lapā:
www.lm.gov.lv/lv/vsaoi-kompensacijas

- **Konsultācijas biznesa plāna izstrādei**

Lai palīdzētu plānot uzņēmuma nākotni, Labklājības ministrija sniedz iespēju sociālajiem uzņēmējiem saņemt bezmaksas konsultācijas biznesa plāna izstrādei par tādām tēmām kā sociālā uzņēmējdarbība, finanses, mārketinga, grāmatvedība un nodokļi. Katrs sociālais uzņēmums var saņemt kopā ne vairāk kā 70 konsultācijas (konsultācijas ilgums – 1 stunda). Šādu iespēju ir izmantojuši 30 uzņēmumi (katrs uzņēmums izmantojis vidēji 20 konsultācijas).

Vairāk informācijas skatīt Labklājības ministrijas mājas lapā:
www.lm.gov.lv/lv/konsultacijas-socialajiem-uznemumiem-biznesa-plana-izstradei

INFORMATĪVIE SEMINĀRI

Turpinot Labklājības ministrijas aktivitāšu ciklu "Attīstām sociālo uzņēmējdarbību kopā!", Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija aprīlī apciemoja 3 pašvaldības - Līvānu novadu, Jēkabpils novadu un Rīgu.

Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijas individuālās vizītes pašvaldībās tuvojas noslēgumam. Kopskaitā apmeklētas 39 pašvaldības, maijā iepianotas 4 noslēdzošās tikšanās, un tad būs apceļota visa Latvija!

Vairāk skatīt Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijas Facebook kontā: <https://saite.lv/GUa>

PASĀKUMI LATVIJĀ

Sociālās uzņēmējdarbības aktivitāšu cikla “Attīstām sociālo uzņēmējdarbību kopā!” ietvaros Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija 5.aprīlī Siguldā noslēdza reģionālo pasākumu tūri! “Atklātas sarunas ar sociālajiem uzņēmējiem” bija pēdējais no pieciem informatīvajiem pasākumiem šajā pavasarī, kur tika stāstīts par sociālās uzņēmējdarbības nozares aktualitātēm un ar saviem pieredzes stāstiem dalījās sociālie uzņēmēji un sociālās uzņēmējdarbības vēstnieki.

Vairāk par citām cikla aktivitātēm uzziniet Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijas mājaslapā: www.sua.lv/kopa

APRĪĻA INTERVIJA

Aija Sannikova – Latvijas Nedzirdīgo savienības Iepirkumu un projektu nodaļas vadītāja, Ekonomikas un kultūras augstskolas docente, Baltijas Starptautiskās akadēmijas vadošā pētniece.

Aija kopš 2018.gada ir Labklājības ministrijas Sociālo uzņēmumu komisijas locekle. Komisija izvērtē pretendenta atbilstību sociālā uzņēmuma statusam vai jau reģistrēta sociālā uzņēmuma darbības atbilstību.

? **Kāda ir Tava personīgā saistība ar sociālo uzņēmējdarbību?**

Ar sociālo uzņēmējdarbību esmu saistīta gan no zinātniskā, gan no akadēmiskā viedokļa. Pirms 3 gadiem tika izstrādāts sociālās uzņēmējdarbības kurss augstskolu studentiem, kura izstrādes procesā tika iepazīti daudzi sociālie uzņēmumi un viņu prakse. No 2022.gada pasniedzu sociālās uzņēmējdarbības kursu Ekonomikas un Kultūras augstskolas maģistra programmas studentiem. Lai gan pati es neesmu sociālais uzņēmējs, bet es esmu uzņēmēja un man ir skaidri saprotamas lietas no uzņēmēja puses. Kā sociālās uzņēmējdarbības komisijas loceklis es pārstāvu Latvijas Nedzirdīgo savienību, kas ir sociālā organizācija un kas savukārt sniedz pakalpojumus sociālo uzņēmumu mērķgrupām. Esmu cieši saistīta gan ar sociāli jūtīgām mērķgrupām, gan ar organizāciju, kas strādā šo mērķgrupu labā.

? **Kādas ir Tavas galvenās atziņas darbojoties Sociālo uzņēmumu komisijā?**

Uzņēmumi, kas īsteno radošu saimniecisko darbību ar labvēlīgu sociālo ietekmi, kā arī veic veiksmīgu biznesa attīstību Latvijā ir jauna parādība. Sociālā uzņēmējdarbība gadu no gada attīstās un ir liels prieks un gandarījums atrasties šajā procesā.

Uzņēmumi, kas pretendē uz sociālās uzņēmējdarbības statusu ir gan pieredzējuši, gan jaundibināti uzņēmumi, un ir interesanti novērot jau darbojošu un peļņas nesošu uzņēmumu biznesa pārfokusēšanos un dzirdēt jaunu uzņēmēju idejas.

Mēs kā komisija strādājam pēc kritērijiem, kas ir izvirzīti komisijas darbam, pēc tiem mēs vērtējam gan pašreizējo ietekmi uz kādas problēmas risinājumu, gan skatāmies cik ilgtspējīgs biznesa risinājums tas ir kopumā. Kā komisijas locekle varu rekomendēt niansi, kuru uzņēmējs iespējams nav saskatījis un ieteikt attīstības virzienu, bet lēmums ir tikai un vienīgi paša uzņēmēja rokās, jo tas ir un paliek viņa business.

? Tavi trīs zelta padomi uzņēmējam pirms sociālā uzņēmuma statusa iegūšanas?

- Saprast pēc būtības, kas ir sociālais uzņēmums. Uzņēmumam jāpiemīt gan sociālajai, gan biznesa komponentei.
- Kādā ekosistēmā uzņēmums strādās, kas būs saistošs gan kā sociālajam uzņēmējam, gan kā uzņēmējam. Jāpievērš uzmanība dažāda veida normatīviem dokumentiem un ekosistēmas dalībnieku ietvaram.
- Skaidri soļi kā savu biznesu attīstīt. Priekšstats par tirgu, kurā strādās, mērķgrupām, kurām sniegs atbalstu un idejas ilgtspēja.

? Tavi galvenie novērojumi, pasniedzot sociālās uzņēmējdarbības kursu studentiem?

Kursu uzsākot studentu pirmais priekšstats par sociālo uzņēmējdarbību ir tāds, ka visi sociālie uzņēmēji strādā ar sabiedrībā jūtīgām grupām, kā, piemēram invalīdiem. Apskatot dažādas biznesa iespējamības, reģionālo komponenti, mūsdienu ekonomikas dažādās komponentes, viņi izprot, ka sociālā uzņēmējdarbība var būt ļoti dažāda. Man ir labs piemērs, ka šogad studenti grupā izstrādāja sava uzņēmuma ideju, kas noteikti varētu kļūt arī par sociālo uzņēmumu. Nākotnes uzņēmums būtu saistīts ar aprites ekonomiku un galvenā tā ideja būtu mazināt atkritumus un tos pārstrādāt par otrreizēju produktu.

Noteikti pozitīvais efekts ir tas, ka studentiem ir sadarbība ar dažādu citu valstu studentiem un viņi ļoti viegli veido sadarbības tīklus. Ārvalstu pieredze ir daudzveidīga un viegli iekļaujama arī Latvijā.

Mans novērojums, pasniedzot sociālās uzņēmējdarbības kursu, ir tāds, ka studenti vairāk vēlētos vērst savu sociālo uzņēmējdarbību uz globālām problēmām, kā klimata sasilšana, resursu patēriņa samazināšana, zaļā ekonomika.

Toties studentuprāt viens no bremsējošiem faktoriem sociālajā uzņēmējdarbībā ir nosacījums par peļņas sadales aizliegumu. Viņuprāt nepieciešama elastīgāka pieeja, piemēram, pamatojoties uz to, ka, strādājot ar dažādām mērķgrupām, produktivitāte, ar kādu šie uzņēmēji strādā, nav tik konkurētspējīga, un līdz ar to iegūtā peļņa, ja tāda ir, būtu izmantojama citām vajadzībām, kā, piemēram, attīstot kādus citus sava biznesa veidus.

Jaunie studenti noteikti izprot sociālās uzņēmējdarbības būtību un nākotnē daļa no tiem būs gan idejas nesēji, gan sociālie uzņēmēji. Jau šobrīd daļa no studentiem ir nodarbināti valsts un

pašvaldību iestādēs un pozitīvais ir tas, ka viņi būs tie, kas atbalsta sociālo uzņēmējdarbību nākotnē.

Tāpat studenti sociālo uzņēmējdarbību vērtē ļoti pozitīvi no tirgus viedokļa - ja valsts nevar piedāvāt pietiekamu pakalpojumu klāstu un pieejamību, piemēram, mērķgrupām, tad šo pakalpojumu var piedāvāt sociālās uzņēmējdarbības sektors un līdz ar to plaša starp pieprasījumu un piedāvājumu samazinās.

? Ko, Tavuprāt, saistībā ar sociālo uzņēmējdarbību būtu vēl padziļināti jāizpēta?

Šobrīd sadarbībā ar kolēģiem pētām sociālās uzņēmējdarbības ekosistēmu, kas veidojas no dažādiem aspektiem. Šī brīža pētījums ir par universitāšu lomu sociālas uzņēmējdarbības attīstībā. Mēs saskatām, ka izglītības sistēmā nav vienotas izpratnes par to, ko universitātes varētu dot tieši sociālajiem uzņēmējiem. Pirmā problēma, ko konstatējam, ka nav tādu visaptverošu pētījumu par prasmēm un kompetencēm, kuras ir nepieciešamas sociālajam uzņēmējam. Līdz ar to veicām sociālo uzņēmēju aptauju un šobrīd turpinās pētījuma datu apstrādi. No iegūtiem pētījuma rezultātiem esam secinājuši kādas pamatzināšanas, prasmes un kompetences ir nepieciešamas sociālajam uzņēmējam vispārējos jautājumos. Turpmāk noteikti varētu pētīt, cik šīs kompetences tiek attīstītas praksē. No otras puses tas ļautu arī pētīt, kāda ir faktiskā situācija, salīdzinot ar to, kādas ir šobrīd sociālo uzņēmēju prasmes. Varbūt tur rastos atbilde uz jautājumu, kādēļ kādam sociālā uzņēmējdarbība izdodas un kādam neizdodas.

Turpinot pētījumu, tālāk sekos sociālo uzņēmēju biznesa prasmju izpēti, bet neaizejot detalizācijā, salīdzinot un vērsot uzmanību kompetencēm, ko attīsta dažādās studiju programmās. Un trešais aspekts ir tīklošanās prasmes, kas ir ļoti svarīgas, lai attīstītu sociālās uzņēmējdarbības ekosistēmu.

Jebkurš pētījums sociālajā uzņēmējdarbībā dod pozitīvu stimulu, lai sociālā uzņēmējdarbība attīstītos. Ieteikumi papildus pētījumiem:

- sociālo uzņēmēju vajadzības;
- sadarbības partneru ieguldījums;
- šķēršļu un labās prakses izpēti.

? Vai pārstāvēt Latvijas Nedzirdīgo savienību Sociālo uzņēmumu komisijā, ir idejas vai priekšlikumi, kur būtu jāpievērš īpaša uzmanība, attīstot sociālo uzņēmējdarbību savā organizācijā?

Organizācija no organizācijas atšķiras un šī nepieciešamība pēc pārejas uz jaunu pakalpojuma sniegšanas pakāpi pastāv. Latvijas Nedzirdīgo savienība ir nodibinājusi vairākas sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA) un šie uzņēmumi sniedz pakalpojumus pārsvarā nedzirdīgiem

cilvēkiem. Un tur noteikti varētu parādīties un attīstīties sociālā uzņēmējdarbība. Toties ir vairāki šķēršļi, kā, piemēram, kapacitāte - gan ideju kapacitāte un tās trūkums, gan personāla kapacitāte un tās trūkums. Konkrēti šajā organizācijā es domāju, ka tas ir viens no šķēršļiem. Otrs ir tas, ka sociālā uzņēmējdarbība nes arī pārmaiņas darbībā, līdz ar to ir jābūt gataviem papildus darbiem un papildus ieguldījumiem. Un te atkal atgriezāties pie kapacitātes. Mērķgrupa ir sarežģīta, arī no maksātspējas viedokļa vāja, bet nākotnes vīzijas ir un strādāsim uz to attīstīšanu.

EKSPRESJAUTĀJUMI:

- ? **Kas ir sociālā uzņēmējdarbība, pirmās asociācijas?** Sociālās uzņēmējdarbības pamatā ir business. Īpaša biznesa forma ar sociālo ietekmi.
- ? **Ar ko Tu personīgi lepojies sociālajā uzņēmējdarbībā?** Man ir gods būt Sociālo uzņēmumu komisijas sastāvā un iepazīt uzņēmējus un to idejas. Kā zinātniekam man ir interesanti pētīt sociālo uzņēmējdarbību un ar pētījuma datiem dot noteiktu pienesumu sociālās uzņēmējdarbības attīstībā.
- ? **Kura ir Tava mīļākā nedēļas diena? Kāpēc?** Noteikti piektdiena, kaut arī sestdiena parasti ir darba diena.
- ? **Prognoze, cik, Tavuprāt, Latvijā būs sociālo uzņēmumu 2030.gadā?** Es domāju, ka tie būs vismaz 500 sociālie uzņēmumi.
- ? **Ko Tu vēl vēlētos uzzināt par sociālo uzņēmējdarbību?** Es gribētu iepazīties ar praktisku sociālo uzņēmēju pieredzi ārzemēs, kā viņi strādā, kā viņi darbojas, kādi ir viņu ekosistēmas plusi un mīnusi, kā viņi attīsta sociālo uzņēmējdarbību savā valstī. Pieredze dod stimulu mācīties un attīstīties.
- ? **Tavs novēlējums sociālas uzņēmējdarbības ekosistēmai?** Novēlu lielāku sabiedrības izpratni un iesaisti sociālas uzņēmējdarbības attīstībā! Katrs no ekosistēmas dalībniekiem var dot savu pienesumu, gan normatīvās bāzes papildināšanā, gan grozījumu veikšanā, gan praktiskajā darbā ar sociālajiem uzņēmumiem, tāpat arī atbalstot un palīdzot celt sociālo uzņēmēju prasmes strādājot ar dažādām grupām. Noteikti lielāku sabiedrības atbalstu! Jaunajiem uzņēmējiem novēlu nebaidīties iesaistīties sociālajā uzņēmējdarbībā un degsmi to attīstot!

Paldies par interviju!

AKTUĀLI

Sociālās uzņēmējdarbības aktivitāšu cikla “Attīstām sociālo uzņēmējdarbību kopā!” ietvaros Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija maijā aicina pašvaldību darbiniekus un ikvienu citu interesentu uz tiešsaistes lekcijām.

- 10. maijā plkst.10.00 tiešsaistes lekcija “**Sociālie uzņēmumi – kāpēc mūsu pašvaldībai svarīgi un ko jau darām to attīstībai?**”. Pieredzē dalīsies Preiļu un Limbažu novada pašvaldības.

Minētajās pašvaldībās sociālo uzņēmumu, kas ieguvuši sociālā uzņēmuma statusu, vēl nav, tomēr pašvaldības saredz šīs nozares vērtību un jau šobrīd īsteno vairākas aktivitātes, lai savās teritorijās attīstītu sociālo uzņēmējdarbību.

Sociālās uzņēmējdarbības aktivitāšu cikls
ATTĪSTĀM SOCIĀLO UZŅĒMĒJDARBĪBU KOPĀ!

Tiešsaistes lekcija pašvaldībām
**SOCIĀLIE UZŅĒMUMI –
KĀPĒC MŪSU PAŠVALDĪBAI SVARĪGI
UN KO JAU DARĀM TO ATTĪSTĪBAI?**
Pieredzē dalās Preiļu un Limbažu novada pašvaldības
10. maijs / plkst.10.00 – 10.50

REGULĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Latvijas valsts
NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2020
EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais foncs
LATVIJAS SOCIĀLĀS UZŅĒMĒJDARBĪBAS ASOCIĀCIJA

Sociālā uzņēmējdarbība
Latvijā

- 17. maijā plkst.10.00 tiešsaistes lekcija “**Pašvaldības sadarbība ar sociālajiem uzņēmumiem**”. Pieredzē dalīsies Jelgavas novada pašvaldība un sociālais uzņēmums “4 vēji”.

Jelgavas novadā darbojas pieci sociālie uzņēmumi, novada pašvaldība sniedz tiem atbalstu un attīsta sadarbību.

Sociālās uzņēmējdarbības aktivitāšu cikls
ATTĪSTĀM SOCIĀLO UZŅĒMĒJDARBĪBU KOPĀ!

Sociālās uzņēmējdarbības akceleratora **IZLAIDUMA VAKARS**

23. maijā plkst. 18.00
viesnīcā "Radisson Blu Rīdzene", Reimersa ielā 1

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

newdoor

ĪEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Sociāla
uzņēmējdarbība
Latvijā

Plašāka informācija un pieteikšanās Labklājības ministrijas Facebook kontā: facebook.com/events/631194081792540?ref=newsfeed